

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)
Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
(назва інституту/факультету)
Кафедра педагогіки та методики початкової освіти
(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ПРОФЕСІЙНЕ ТА ОСОБИСТІСНЕ
СТАНОВЛЕННЯ ВЧИТЕЛЯ

(вказати назву навчальної дисципліни
(іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова – ОК 1
(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма "Машинобудування"

(назва програми)

Спеціальність 015.34 - Професійна освіта (машинобудування)

(вказати: код, назва)

Галузь знань № 01 – Освіта / Педагогіка

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти *другий (магістерський)*
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий)
Навчально-науковий інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання *українська*
(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробник: Гордійчук О.Є., доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти, кандидат педагогічних наук

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

http://elemed.chnu.edu.ua/?team_manager=%d0%b3%d0%be%d1%80%d0%b4%d1%96%d0%b9%d1%87%d1%83%d0%ba-%d0%be%d0%ba%d1%81%d0%b0%d0%bd%d0%b0-%d1%94%d0%b2%d0%b3%d0%b5%d0%bd%d1%96%d0%b2%d0%bd%d0%b0

Контактний тел. +380502365926

E-mail: o.hordiichuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2458>

Консультації Онлайн-консультації: четвер 14:30-15:30
Очні консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Професійна та особистісна готовність педагога до роботи в умовах ЗЗСО є вкрай необхідною.

Вивчення стану теоретичної й практичної реалізації освітньо-професійної програми (ОПП) "Машинобудування" та підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 015.34 - Професійна освіта (машинобудування) передбачили розробку навчальної дисципліни «Професійне та особистісне становлення вчителя», яка є обов'язковою дисципліною, викладання якої здійснюється у 1 семестрі в обсязі 3 кредитів (за ECTS). Викладання навчальної дисципліни, спрямоване на формування готовності майбутніх педагогів до професійно-педагогічної діяльності в ЗЗСО на засадах професійно-особистісного, морально-етичного та методичного становлення фахівця.

Програма навчальної дисципліни складається з 3 змістових модулів: З.М.1. Психолого-педагогічні аспекти професійного становлення фахівця. З.М.2. Морально-етичні аспекти професійно-особистісного становлення молодого вчителя. З.М.3. Методичні аспекти професійно-особистісного становлення молодого вчителя.

У першому розділі розкрито концептуальні підходи та психолого-педагогічні особливості професійного становлення фахівця. У другому розділі окреслено провідні морально-етичні складові молодого вчителя в системі професійного та особистісного становлення для роботи в умовах ЗЗСО. У третьому розділі розкрито методичні аспекти професійного та особистісного становлення молодого вчителя ЗЗСО та необхідність формування його готовності до професійно-педагогічної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища.

2. Мета навчальної дисципліни полягає в розкритті психолого-педагогічних, морально-етичних та методичних аспектів професійного та особистісного становлення вчителя та формуванні його готовності до професійно-педагогічної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища ЗЗСО.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування готовності до професійно-педагогічної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища ЗЗСО на основі оперування новітніми концептуальними та методологічними знаннями в галузі освіти та її загальних тенденцій розвитку;
- формування здатності адаптуватись до різних професійних ситуацій, приймати ефективні рішення у професійній діяльності, відповідально ставитись до обов'язків та дотримуватись принципів професійної етики в умовах інклюзивного освітнього середовища ЗЗСО;
- формування здатності розв'язувати прикладні спеціалізовані завдання та практичні проблеми професійного та особистісного самоствердження й самореалізації, готовність до професійної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища ЗЗСО;
- формування здатності бути критичним і самокритичним щодо саморозвитку морально-етичних категорій: обов'язку, відповідальності і честі як основ професійно-особистісного становлення молодого педагога та ціннісно-світоглядної реалізації особистості;
- формування здатності брати на себе відповідальність, проявляти лідерські риси, працювати в команді психолого-педагогічного супроводу дитини з ооп в умовах інклюзивного освітнього середовища, базуючись на етичних принципах;
- формування здатності вести шкільну документацію, організовуючи освітній процес на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів;
- формування здатності застосовувати поглиблені знання з обраної спеціальності для вирішення професійно-педагогічних завдань з роботи з учнівським та батьківським колективами на засадах педагогіки партнерства тощо.

3. Пререквізити.

Навчальні дисципліни, які вивчаються до початку або разом із дисципліною, що підвищує ефективність засвоєння курсу: «Інклюзивна педагогіка».

Програмні компетентності

ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 4. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 5. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

СК 2. Здатність враховувати різноманітність студентів при плануванні і реалізації освітнього процесу.

СК 3. Здатність застосовувати і створювати нові освітні інструменти і технології та інтегрувати їх в освітнє середовище.

СК 4. Здатність аналізувати, прогнозувати, критично осмислювати проблеми у професійній освіті, приймати ефективні рішення щодо їх розв'язання.

СК 7. Навички консультування у сфері професійної освіти.

СК 8. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.

СК 9. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

СК 10. Здатність діяти автономно, визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для власного професійного розвитку впродовж життя.

Результати навчання

РН 3. Ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно висловлювати свої думки та доносити аргументи до фахівців та широкого загалу, демонструвати навички ведення професійної дискусії.

РН 4. Демонструвати вміння вільно спілкуватися державною мовою усно і письмово, використовувати іноземну мову для обговорення і презентації результатів професійної діяльності, досліджень та проєктів.

РН 5. Демонструвати вміння обирати оптимальну стратегію колективної діяльності, міжособистісного спілкування та взаємодії для реалізації комплексних проєктів у професійній освіті та міждисциплінарних проєктів з урахуванням етичних, правових, соціальних та економічних аспектів.

РН 7. Демонструвати вміння зі створення освітнього середовища професійної освіти, що є сприятливим для здобувачів освіти і забезпечує досягнення визначених результатів навчання.

РН 10. Демонструвати вміння здійснювати консультативну діяльність у сфері професійної освіти.

РН 14. Пояснювати зміст, структуру і особливості науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти; демонструвати навички її провадження.

4. Результати навчання. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні оволодіти такими компетенціями:

знати :

- сутність, структуру й закономірності професійно-педагогічної діяльності;
- кризові стани професійного становлення;
- етапи та особливості професійного зростання;
- специфіку педагогічного спілкування, психологічних особливостей різних стилів педагогічного керівництва;

- системи взаємостосунків між вчителями та учнями; характер та шляхи розв'язання різних конфліктних ситуацій;
- морально-етичні категорії професійно-особистісного становлення молодого педагога;
- особливості ведення шкільної документації та ведення електронного журналу;
- особливості організації методичної роботи у ЗЗСО з молодими педагогами;
- шляхи підвищення педагогічної майстерності;
- оптимальні способи ефективної взаємодії у педагогічному колективі на засадах педагогіки партнерства;
- специфіку взаємодії з учнівським та батьківським колективами.

вміти:

- проектувати власну професійно-педагогічну діяльність;
- володіти вміннями та навичками ефективного педагогічного спілкування;
- будувати позитивні взаємостосунки між вчителями та учнями;
- прогнозувати та добирати оптимальні шляхи розв'язання конфліктних ситуацій;
- визначати рівень особистої професійної готовності;
- підвищувати власну педагогічну майстерність;
- запобігати педагогічному вигоранню;
- володіти морально-етичними категоріями професійно-особистісного становлення;
- вести шкільну документацію та електронний журнал;
- організовувати методичну роботу у ЗЗСО;
- самовдосконалюватися у пізнанні освітніх труднощів, особливих освітніх потреб учнів інклюзивного класу;
- добирати оптимальні способи ефективної взаємодії у педагогічному колективі на засадах педагогіки партнерства;
- організовувати тісну партнерську взаємодію з батьками учнів та учнівським колективом.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин							Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	5-й	1	3.0	90	3	15	15	-	-	60		залік
Заочна	5-й	1	3.0	90	3	6	4	-	-	80	-	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

«Професійне та особистісне становлення вчителя»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма							Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	пр	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	

<u>3. М. 1.</u>												
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ВЧИТЕЛЯ ЗЗСО												
Тема 1.1. Концептуальні підходи до проблеми професійного становлення молодого вчителя	7	2	1	-	-	4	5,5	0,5	-	-	-	5
Тема 1.2. Кризи професійного становлення та їх подолання.	5	-	1	-	-	4	5,5	0,5	-	-	-	5
Тема 1.3. Особливості різних етапів професійного становлення вчителів.	7	2	1	-	-	4	5,5	0,5	-	-	-	5
Тема 1.4. Професійно-педагогічна діяльність вчителя ЗЗСО та готовність до неї майбутніх фахівців.	5	-	1	-	-	4	5,5	0,5	-	-	-	5
Тема 1.5. Вимоги до підготовки сучасного вчителя та характеристика професійної усталеності.	7	2	1	-	-	4	6,5	0,5	1	-	-	5
Разом за змістовим модулем 1	31	6	5	-	-	20	28,5	2,5	1	-	-	25
<u>3.М. 2.</u>												
МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ МОЛОДОГО ВЧИТЕЛЯ ЗЗСО												
Тема 2.1. Роль морально-етичних знань у професійно-особистісному становленні вчителя.	4	-	1	-	-	3	6	-	1	-	-	5
Тема 2.2. Моральна свідомість особистості педагога.	6	2	1	-	-	3	6	-	1	-	-	5
Тема 2.3. Моральний обов'язок педагога.	4	-	1	-	-	3	5,5	0,5	-	-	-	5
Тема 2.4. Моральна відповідальність педагога..	6	2	1	-	-	3	5,5	0,5	-	-	-	5
Тема 2.5. Професійна честь та академічна доброчесність у становленні майбутнього вчителя.	4	-	1	-	-	3	5,5	0,5	-	-	-	5
Разом за змістовим модулем 2	24	4	5	-	-	15	28,5	1,5	2	-	-	25
<u>3.М. 3.</u>												
МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ МОЛОДОГО ВЧИТЕЛЯ												
Тема 3.1 Адаптація молодого вчителя до педагогічної діяльності та характеристика конфліктів.	7	1	1	-	-	5	7	-	1	-	-	6

Тема 3.2. Діловодство в ЗЗСО. Електронний журнал.	6	-	1	-	-	5	6,0	0,5	-	-	-	6
Тема 3.3. Особливості організації методичної роботи в ЗЗСО з молодими педагогами.	7	1	1	-	-	5	6,5	0,5	-	-	-	6
Тема 3.4. Особливості моделювання роботи вчителя в інклюзивному класі.	8	2	1	-	-	5	6,5	0,5	-	-	-	6
Тема 3.5. Специфіка взаємодії педагога з батьківським колективом.	7	1	1	-	-	5	6,5	0,5	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 3	35	5	5	-	-	25	32,5	2	1	-	-	30
Усього годин:	90	15	15	-	-	60	90	6	4	-	-	80

5.3. Структура самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Професійне та особистісне становлення вчителя»

К-сть годин денна/заочна	Назва теми	ТЕМИ СРС
4/5	Тема 1.1. Концептуальні підходи до проблеми професійного становлення молодого вчителя.	1.Опрацювати джерела впродовж останніх 5 років з предмету лекції, представити зміст в опорних схемах та спрезентувати результати наукових розвідок державною мовою. 2. Підготувати нотатки власних міркувань щодо загальних тенденцій, закономірностей розвитку педагогічної науки, їх значення у формуванні наукової картини світу майбутнього вчителя ЗЗСО.
4/5	Тема 1.2. Кризи професійного становлення та їх подолання.	1.Оформити словник сучасної термінології, наукових понять, концепцій, теорій з теми. 2.Висловити власні міркування у формі письмового есе на тему: «Сертифікація вчителів: для кого та для чого?»
4/5	Тема 1.3. Особливості різних етапів професійного становлення вчителів.	1.Здійснити дослідження шляхів розвитку системи професійного становлення вчителя в освітній політиці України в умовах реформаційних змін та світових освітніх тенденцій. 2.Висловити власні міркування у формі письмових нотаток щодо педагогічних умов, котрі сприяють професійному становленню молодих учителів ЗЗСО: створенню сприятливого соціально-психологічного клімату в педагогічному колективі; наявності системи педагогічного наставництва, тощо.
4/5	Тема 1.4. Професійно-педагогічна діяльність вчителя ЗЗСО та готовність до неї майбутніх фахівців.	1.Розробити комплексний прогноз особливостей власної педагогічної діяльності (позитивні й негативні аспекти), дібрати засоби коригування та самовиховання, які могли б допомогти підвищити ефективність професійного становлення. 2.Самостійно проранжувати представлені професійно-значущі якості й порівняти власний результат із результатами досліджень провідних вчених.

4/5	Тема 1.5. Вимоги до підготовки сучасного вчителя та характеристика професійної усталеності.	1.Висловити власні міркування у формі письмового есе на тему: «Що є показником успішності педагога?» 2.Здійснити аналізу процесу самоосвіти, беручи за основу процес власної навчально-педагогічної та науково-професійної діяльності та вибудувати стратегію педагогічного саморозвитку й особистісного самовдосконалення.
3/5	Тема 2.1. Роль морально-етичних знань у професійно-особистісному становленні вчителя.	1.Ознайомившись з «Кодексом професійної етики вчителя» і проаналізувавши позитивні та негативні сторони своєї особистості, продумати і скласти програму удосконаленням своєї особистості на перспективу.
3/5	Тема 2.2. Моральна свідомість особистості педагога.	1.Опрацювати (<i>Васянович Г.П. Педагогічна етика: Навчальний посібник. – Львів. Сполом, 2010. – Т.3. – 420 с.</i>), а теоретико-практичний зміст передати в нотатках.
3/5	Тема 2.3. Моральний обов'язок педагога.	1.Опрацювати (<i>Мартинець Л. Імідж сучасного вчителя. К. : «Шкільний світ. – 2011. – 90 с.</i> Представити інтелектуальну карту опрацьованого змісту.
3/5	Тема 2.4. Моральна відповідальність педагога..	1.Дібрати ситуацію типового конфлікту в навчальній діяльності за умови, що особи, які взаємодіють, мають різні типові стратегії поведінки. Визначити, за яких обставин кожна з описаних стратегій може бути ефективною, а за яких — недоцільною.
3/5	Тема 2.5. Професійна честь та академічна доброчесність у становленні майбутнього вчителя.	1.Опрацювати (<i>Гордійчук О.Є. Навіщо розвивати педагогічну етику. Практичні заняття . Професія педагога: розвиток та самозбереження / упоряд.Людмила Галіцина. – К. : Шкільний світ, 2010. – С.22-59.</i>), а теоретико-практичний зміст передати в нотатках. 2.Оформити таблицю вимог щодо дотримання правил академічної доброчесності.
5/6	Тема 3.1 Адаптація молодого вчителя до педагогічної діяльності та характеристика конфліктів.	1.Висловити власні міркування у формі письмового есе на тему: «Вчителі – орендарі, чи власники професійних знань?»
5/6	Тема 3.2. Діловодство в ЗЗСО. Електронний журнал.	1.Висловити власні міркування у формі письмового есе на теми: «Виконувати програму, чи готувати до ЗНО?», «Яких ресурсів потребує сучасна українська школа?» 2.Спроектувати навчальну календарно-тематичну програму навчальної дисципліни (за фахом), та запропонувати список науково-методичних матеріалів для її реалізації.
5/6	Тема 3.3. Особливості організації методичної роботи в ЗЗСО з молодими педагогами.	1.Підготувати практичні рекомендації щодо оптимальних шляхів ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня на засадах педагогіки партнерства.

5/6	Тема 3.4. Особливості моделювання роботи вчителя в інклюзивному класі.	1.Здійснити перегляд 1 веб-заходу з проблем інклюзивної освіти та інклюзивного навчання із запропонованого каталогу (за вибором) та адаптувати інформаційно-методичний матеріал до специфіки викладання навчальної дисципліни у ЗЗСО (за фахом). 2.Підготувати план-конспект воркшопу (Microsoft Office Word) за поданою викладачем структурою.
5/6	Тема 3.5. Специфіка взаємодії педагога з батьківським колективом.	Дібрати оптимальні форми, методи і засоби з метою організації вчителем педагогіки партнерства з батьками учнів ЗЗСО.

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

- Усні та письмові форми опитування.
- Перевірка завдань самостійної роботи (упродовж семестру).
- Проведення тестування (модульного та підсумкового).

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні **методи контролю навчальних досягнень студентів**:

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, участі в панельних дискусіях, онлайн-дискусіях, тестування, написання есе, тощо.

Засоби діагностики успішності навчання

- перелік запитань та завдань до підсумкового модуль-контролю (заліку)
- банк тестових завдань;
- критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Платформи для дистанційного навчання: *Google Meet, Google-форма, Moodle.*

Форма підсумкового контролю – залік

Розподіл балів, які отримують студенти з навчальної дисципліни

ЗМ. 1					М.1	ЗМ. 2					М.2	ЗМ. 3					М.3	Підсумковий	Всього
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5		T.1	T.2	T.3	T.4	T.5		T.1	T.2	T.3	T.4	T.5			
2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	2	10	40	100

Протягом семестру студент, при вивченні М. 1, М.2., М.3 може отримати по 20 балів за кожен модуль (разом з модульною контрольною роботою).

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами заліку

Залікова робота з курсу «Професійне та особистісне становлення вчителя» складається з 40 тестових запитань (по 1 балу за правильну відповідь). Максимальна кількість балів за сукупністю виконаних завдань – 40 балів.

В умовах дистанційного навчання підсумковий контроль (залік) у системі Google-форма студенти виконують тести. Автоматично відбувається оцінювання та зарахування правильних відповідей із числа 40 питань=40 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Визнаним результатом до зарахування впродовж поточного контролю є участь студента у неформальній та інформальній освіті. При наявності сертифіката за проходження професійно-спрямованих психолого-педагогічних курсів, тренінгів, майстер-класів з інформальної освіти на Українській автентичній платформі «ВП.ОСВІТА» <https://sites.google.com/view/viposvita/головна-сторінка?authuser=1>, участь у неформальній освіті під час тематичних зустрічей в Студії віртуального інклюзивного простору (ВП-Студія), студенту буде зараховано 10% змістового матеріалу (на основі «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»/Протокол №10 від від 28.10.2019 року/.

Обов'язковою формою звітності є підготовка студентом презентації та нотаток за матеріалами прослуханого курсу, чи веб-заходу та їх публічний захист на семінарських заняттях.

Рекомендована література:

Основна

1. **Гордійчук О.Є.** Навіщо розвивати педагогічну етику. Практичні заняття // Професія педагога: розвиток та самозбереження / упоряд. Людмила Галіцина. – К. : Шкільний світ, 2010. – С.22-59.
2. **Гузій Н.В.** Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти: Монографія. - К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2014. -243с.
3. **Завалевський Ю.І.** Сучасний вчитель: вимір часу: Навчально-методичний посібник для вчителів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів. - Київ: Видавничий дім «Букрек», 2008. - 288 с.
4. **Професійне становлення майбутнього вчителя: монографічний огляд / за редакцією**

- Л.В.Кондрашової. - Кривий Ріг, 2016. - 327 с.
5. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності: [навч. посіб.] / В. А. Семиченко - К. : Вища школа, 2014. - 335 с.
 6. Система роботи з молодими вчителями / упоряд. Ж.Сташко. — К.: Шкільний світ, 2018. - 128 с.
 7. Психофізіологічне забезпечення готовності студентів до педагогічної діяльності: Монографія / За ред. О.М.Кокуна. – К; Пед. Думка, 2018. – 296 с.

Додаткова

1. **Гордійчук О.Є.** Громадська організація «Інклюзивний простір. Українська спільнота» як інноваційний ресурс у професійній підготовці фахівців // Актуальні питання теорії і практики інклюзивного навчання у закладах освіти : монографія / [кол. авт.: Гаврилова Н. С., Миронова С. П., Платаш Л. Б., Романюк С. З. та ін.] ; за заг. ред. Л. Б. Платаш. Чернівці : Технодрук, 2020. –С.137-144
2. **Гордійчук О.Є.** Майбутній учитель і неформальна інклюзивна практика: цінності, процес і результат / О.Є.Гордійчук //Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». №17 – 2019. – С.40-45. <http://histnauka.wixsite.com/home>
3. **Гордійчук О.Є.** Методологічна культура майбутнього вчителя у професійній підготовці до інклюзивного навчання учнів: сутність і складові / О.Є.Гордійчук // Підготовка педагога ХХІ століття крізь призму ідей Василя Сухомлинського: зб. наук. праць Всеукр. наук.-практ. конф., 22 травня 2018 р.: [наук. ред. Н. В. Ігнатенко, О. І. Шапран; уклад. : Н. П. Онищенко]. Переяслав-Хмельницький, (Київ. обл.): ФОП Домбровська Я. М., 2018. С.10-13.
4. **Гордійчук О.Є.** Професійне та особистісне становлення вчителя ЗЗСО в умовах формальної та неформальної освіти в Україні // The XXXII International Scientific and Practical Conference «Modern development of science and the latest perspectives», August 16 – 19, 2022, Vancouver, Canada. С.166-172 https://isg-konf.com/modern-development-of-science-and-the-latest-perspectives/?utm_source=eSputnik-promo&utm_medium=email&utm_campaign=NEW-EN+UKR-Sbornik_materialov_konferencii_dostupen&utm_content=1135836218
5. **Гордійчук Оксана, Катеринюк Христина.** Значення психолого-педагогічного супроводу учнів інклюзивних класів у вітчизняній та зарубіжній літературі. *Стратегії модернізації педагогічної освіти в Україні та країнах Європейського Союзу* : Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Чернівці, 20-21 жовтня 2022 року / за наук. ред. д. пед. наук С.З. Романюк. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. С. 51-55. https://drive.google.com/file/d/1mz_MffnqAGFYpJGBSKi08zV9rKNsho0m/view URI <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5491>
6. Дубасенюк, О.А. Мотиваційні чинники професійного становлення вчителя // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка.– Житомир, 2016. – 3-18 с.
7. Коломієць О. Б. Реалії і перспективи гуманізації професійного становлення майбутнього фахівця у вищій школі //Наука і сучасність: Зб. наук. пр. - К., 2016. - Вип.2, Ч.3. - С.64-72.
8. Литвиненко С.А. Соціально-педагогічна підготовка вчителя. – Одеса: СВД; Рівне: РДГУ, 2022. – 302 с.
9. Методична служба – школі: Інформаційно-методичні матеріали на допомогу працівникам освіти. Випуск 6 / Автор-уклад. В.І.Уруський. – Тернопіль: Астон, 2015. 16.
10. Мороз О. Особистість майбутнього педагога //Вища освіта України.-2022.-№3.С.50-53.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

- Українська автентична платформа «ВІП.ОСВІТА»
<https://sites.google.com/view/viposvita/головна-сторінка?authuser=1>
- Освітній проєкт «На урок» <https://naurok.com.ua/conference/ua-ed?reg=true#order>
- Сайт ПРООН в Україні <http://www.un.kiev.ua/ua>
- Educational Assessment www.inep.gov.br